

сж завоеванията на гуннитѣ, вандалитѣ, тевтонитѣ, татаритѣ и т. п. Това е тъй сжщо принципътъ на борбата за сжществование....

Нѣкакъ си азъ почнахъ съ него разговоръ за Полша.

— Завоеванието на Полша са прѣдизвика отъ съображения, на които може да се глѣда разнo, колкото са касе до нейното раздѣляване, то азъ громко признавамъ това за братоубийство, историческо прѣстѣпление.... Нанстина, рускиятъ народъ бѣше честитъ въ този случай. Не той извърши това прѣстѣпление, не той е отговоренъ. Повтарямъ ви, въ цѣлата наша история азъ незная по-гнусно дѣло отколкото раздѣляването на Полша помежду нѣмцитѣ и насъ.... Това е Веннаминъ, продаденъ отъ братията въвъ робство!.... Дълго още руситѣ ще да са чървятъ за тази печална страница отъ своята история.

Въ послѣдствие, той това сжщото повтаряше на г. Пушкирева, който записа доводитѣ на Скобелева съ етенографическа точностъ. Азъ прѣвождамъ отъ тѣхъ тѣзи, които ми са е паднѣло да слушамъ и азъ самичакъ. Тѣ тъй или интъкъ, но рисуватъ Михаила Димитриевича извъпредио цѣлень челоуѣкъ. Той, ако са прѣдаваше на нѣщо си, така безоглядно и, искаващъ какво и да е, не прибѣгваше къмъ извиненията, изоставянията. Той са не бояше отъ най крайното развитие на мисльта си, стига само това да ставаше логически. Въ него бѣше цѣнно именно това, че той всегда право поставяше въпроситѣ, като твърдѣ малко обръщаше внимание на това, какъ тѣ въ данна минута ще бѣдѣтъ приети отъ обществото или отъ властѣта.... Въ това бѣше развърската на неговитѣ сили, въ това бѣше неговото значение, като знамя за нашитѣ народници. Съ неговата смъртъ, тѣ изгубихъ знамято, изгубихъ въздѣтъ.....

Ето какво той не веднѣжъ ми е повтарялъ, а и на венчикитѣ, съ когото по работа му са е случило да са прѣнира и обянява.

Не веднѣжъ нему му доказвахъ пълната невъзможность на войната въ настояще время. Той често са повръщаше къмъ този въпросъ и разискваше венчикитѣ възражения.

Ще попитатъ, говоряше той : какъ вий ще воювате, когато вий пари нѣмате, когато вашата рубла върви 62 копѣйки за 100 ? Азъ нищо не разбирамъ отъ финанцитѣ, но чувствувамъ че финансиститѣ нѣмци тукъ нѣщо си дѣжатъ.